

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **Z. B.,** zastoupený Mgr. Petrem Fouskem, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 83, Bělá pod Bezdězem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2014, č. j. 44 A 48/2014 – 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Petru Fouskovi, **se nepřiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 9. 2014, č. j. 44 A 48/2014 – 19, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 19. 8. 2014, č. j. OAM-169/LE-BE02-PS-2014, jímž mu byla podle ust. § 46a odst. 1 písm. c) a § 46a odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), uložena povinnost setrvat v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen „ZZC“) až do vycestování, maximálně však do 17. 12. 2014. Krajský soud se v odůvodnění rozsudku nejprve zabýval žalobní námitkou stěžovatele, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek, a to z pohledu judikatury Nejvyššího správního soudu. Důvody pro omezení osobní svobody cizince podle ust. § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu jako osoby nebezpečné pro veřejný pořádek musí být takovými, aby dostatečně intenzivně odůvodnili potřebu jeho izolace od společnosti. V důvodech napadeného rozhodnutí ministerstvo poukázalo zejména na nelegální pobyt stěžovatele na území České republiky a na jeho délku, na chybějící cestovní doklad, na opakovaná správní vyhoštění a jejich maření stěžovatelem, na trestní odsouzení a na stěžovatelovu

neukotvenost v České republice. Krajský soud vyhodnotil, že samotná okolnost, že cizinec se neoprávněně nachází na území České republiky, není bez dalšího dostatečně intenzivním narušením veřejného pořádku pro účely ust. § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Přerostlo-li však takové jednání až do situace, kdy byl stěžovatel vyhoštěn a toto správní vyhoštění nerespektoval, za což byl i soudně trestán dalším vyhoštěním, je třeba takové jednání již považovat za dostatečně intenzivní zásah do veřejného pořádku spočívající v nerespektování právního řádu České republiky a narušení zájmu společnosti. Tento závěr ministerstvo učinilo na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, který má oporu ve správním spise. Podle krajského soudu ministerstvo zjistilo i potřebné individuální okolnosti života stěžovatele, kterými se správní orgán, rozhodující o povinnosti setrvat v ZZC, musí zabývat. V daném případě nebylo třeba trvat na tom, aby ministerstvo, pokud v rozhodnutí uvedlo zjištěné skutečnosti, znovu tyto okolnosti opakovalo v rámci své právní úvahy. Jestliže uvedlo, že na základě konstatovaných skutečností (stěžovatel nemá na území České republiky stálou adresu, zdržuje se v Praze na různých místech, bydlí u kamarádů nebo na ubytovně podle finančních možností, nesdílí společnou domácnost s občanem EU a nemá ani bližší vazby k osobám české státní příslušnosti, na území České republiky nežijí ani osoby, ke kterým by měl stěžovatel vyživovací povinnost) dospělo k určitému právnímu závěru, je nade vší pochybnost zřejmé, že všechny rekapitulované skutečnosti byly podkladem pro jeho právní úvahu. Odůvodnění napadeného rozhodnutí tudíž krajský soud shledal výstižným a přezkoumatelným. Při posuzování zákonnosti stanovené povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců, krajský soud rovněž zkoumal, zda stěžovatel nepatří to skupiny tzv. privilegovaných osob. S ohledem na žalobní námitku obsahující tvrzení o vysokém věku stěžovatele a zdravotních problémech se zabýval tím, zda stěžovatel není osobou s vážným zdravotním postižením. Protože se stěžovatel v žalobě o závažném zdravotním postižení vůbec nezmínil a toto tvrzení obsažené v kasační stížnosti nijak nedoložil, dospěl krajský soud k závěru, že tomu tak není. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany navíc stěžovatel uvedl, že je jeho zdravotní stav normální a odpovídá jeho věku. Pro vyšší věk však stěžovatele mezi tzv. privilegované osoby zařadit nelze.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti namítal, že krajský soud dospěl k nesprávnému právnímu závěru, že nepatří mezi tzv. privilegované osoby, u kterých je zajištění v zařízení pro zajištění cizinců vyloučeno podle ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu. K jeho věku mělo být přihlédnuto alespoň v rámci posouzení přiměřenosti zajištění. Stěžovatel také upozornil na nedostatečnou transpozici čl. 17 směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. 1. 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl, který mezi zranitelné osoby zařazuje i osoby starší. Dále odkázal na čl. 11 a 21 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. 6. 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, a na doporučení Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNCHR). Stěžovatel uvedl, že „*... i když starší osoby nepatří mezi osoby vyloučené z možnosti zajištění podle ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu, správní orgán a krajský soud měly ve světle Přijímací směrnice minimálně přihlédnout k jeho zranitelnému postavení.*“ Protože nebylo přihlédnuto ke zranitelnosti stěžovatele z důvodu věku, je rozsudek z tohoto důvodu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Stěžovatel také vyjádřil nesouhlas se závěrem krajského soudu, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek ve smyslu ust. § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, resp., že by jeho

jednání přerostlo do situace, která by mohla být považována za dostatečně intenzivní zásah do veřejného pořádku. Krajský soud důsledně neaplikoval závěry vyslovené rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 – 151, týkající se definice veřejného pořádku. Vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, přičemž nezohlednil individuální okolnosti stěžovatelova života a jeho celkovou životní situaci. Stěžovatel rovněž namítal, že ministerstvo bez jakéhokoliv odůvodnění rozhodlo o uložení maximální zákonné délky zajištění, Krajský soud se pak délkou zajištění vůbec nezabýval. Závěrem kasační stížnosti stěžovatel obecně konstatoval, že napadený rozsudek nedostojí závazkům České republiky plynoucím z čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, neboť nedošlo k individuálnímu posouzení jeho případu, a tedy bylo porušeno jeho právo na osobní svobodu. Stěžovatel také namítal, že byl porušen čl. 3 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Ze všech výše uvedených důvodů navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že napadený rozsudek byl vydán v souladu s právními předpisy a uplatněné stížní námitky nejsou důvodné. Pokud stěžovatel upozornil na čl. 17 směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. 1. 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl, s tím, že je třeba mezi zranitelné osoby zahrnout i osoby starší, pak ministerstvo poukázalo na to, že odst. 2 citovaného článku stanoví, že se tak pohlíží pouze na osoby, u kterých byly zjištěny zvláštní potřeby po individuálním zhodnocení jejich situace. Z výše uvedeného tudíž plyne, že pro učinění závěru je nezbytné posoudit konkrétní aspekty věci, čemuž také krajský soud dostál. Ze shromážděných podkladů jednoznačně vyplynulo, že zdravotní stav stěžovatele nebylo možno shledat za závažné zdravotní postižení ve smyslu ust. § 46a zákona o azylu, když ani jeho věk nesvědčil o nemožnosti setrvat po stanovenou dobu v zařízení pro zajištění cizinců, kde se stěžovatel již nacházel před tím, než projevil svůj úmysl žádat o udělení mezinárodní ochrany. Závěr, že stěžovatel není zranitelnou osobou ve smyslu ust. § 46a zákona o azylu, byl učiněn na základě dostatečně zjištěného stavu věci a nebyl v kasační stížnosti jakkoliv zpochybněn. K důvodům pro shledání nebezpečí pro veřejný pořádek ministerstvo odkázalo na napadené správní rozhodnutí a na rozsudek krajského soudu, neboť jsou v nich uvedeny skutečnosti, pro které byl takový závěr učiněn. Dostatečně byly zohledněny i individuální okolnosti předchozího stěžovatelova pobytu na území České republiky, uložení správních a soudního vyhoštění, maření výkonu správního rozhodnutí včetně trestního postihu a absence jakéhokoliv stabilního zázemí v České republice. Ke stížní námitce týkající se délky uložené povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců ministerstvo uvedlo, že tato vychází z celkového stěžovatelova chování popsaného v odůvodnění správního rozhodnutí. S námitkou porušení čl. 3, 5 a čl. 8 Úmluvy o ochraně práv a základních svobod se ministerstvo rovněž neztotožňuje, neboť obsah kasační stížnosti nijak nedokládá tvrzená porušení. S ohledem na shora uvedené ministerstvo navrhlo, aby kasační stížnost byla zamítnuta pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle ust. § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, rozhodne ministerstvo o povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, s výjimkou žadatele, kterým je nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi, osoba s vážným zdravotním postižením, těhotná žena nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí, setrvat v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců až do vycestování, maximálně však po dobu 120 dní, jestliže je důvodné se domnívat, že by žadatel mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek, není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval stížní námitkou týkající se povinnosti zohlednit postavení starší osoby jako osoby tzv. zranitelné ve smyslu ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu. U takových osob totiž uložení povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců v zásadě nepřichází v úvahu. Kdo patří do skupiny zranitelných, resp. privilegovaných, osob, je v citovaném ustanovení taxativně stanoveno tak, že jimi jsou žadatelé o udělení mezinárodní ochrany, kterými jsou nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi, osoba s vážným zdravotním postižením, těhotná žena nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí. Je tak zcela zřejmé, že vyšší věk není skutečností, na základě které by mohl být stěžovatel mezi tzv. privilegované osoby zařazen. Tvrdil-li stěžovatel, že v důsledku vysokého věku a onemocnění má problémy s chůzí, přičemž ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu vylučuje možnost zbavení svobody u osob s vážným zdravotním postižením, je třeba konstatovat, že v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 18. 8. 2014, stěžovatel uvedl, že jeho zdravotní stav je normální, přiměřený věku. Rovněž při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 8. 2014 sdělil, že je zdravotně v pořádku. Také v žalobě se stěžovatel o závažném zdravotním postižení nezmínil, natož aby je nějak doložil. Pokud se krajský soud, s ohledem na žalobní námitku o stěžovatelově vysokém věku a zdravotních problémech, zabýval otázkou, zda stěžovatel není osobou s vážným zdravotním postižením a následně dospěl k závěru, že tomu tak není a že z důvodu vyššího věku nemůže stěžovatele zařadit mezi tzv. privilegované osoby, Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Ostatně i stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že *„… i když starší osoby nepatří mezi osoby vyloučené z možnosti zajištění podle ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu, správní orgán a krajský soud měly ve světle Přijímací směrnice minimálně přihlédnout k jeho zranitelnému postavení.“*

Poukázal-li stěžovatel v kasační stížnosti na nedostatečnou transpozici čl. 17 směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. 1. 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl, který mezi zranitelné osoby řadí i osoby starší, pak je nutné odkázat na odst. 2 tohoto článku, který stanoví, že *„[o]dstavec 1 se vztahuje pouze na osoby, u kterých byly zjištěny zvláštní potřeby po individuálním zhodnocení jejich situace.“* Z napadeného rozsudku, jakož i z rozhodnutí ministerstva, je přitom zřejmé, že daný případ byl posouzen plně individuálně, a to na základě podkladů shromážděných ve správním spisu. Co se týče stěžovatelova odkazu na čl. 11 a 21 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. 6. 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, je třeba uvést, že pro transpozici této směrnice je stanovena lhůta do 20. 7. 2015. Námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku,

když krajský soud neměl přihlédnout ke stěžovatelově zranitelnosti z důvodu věku, tak Nejvyšší správní soud považuje s ohledem na výše uvedené za nedůvodnou.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval nesouhlasem stěžovatele se závěrem krajského soudu, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek ve smyslu ust. § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud již v rozsudcích ze dne 16. 12. 2013, č. j. 5 Azs 17/2013 - 22, a ze dne 5. 2. 2014, č. j. 1 Azs 21/2013 - 50, vyjádřil názor, že samotný nelegální pobyt cizince ve spojení s mařením rozhodnutí o správním vyhoštění nepostačuje pro závěr, že cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí, jakož i rozsudku krajského soudu, však vyplývá, že stěžovatel představoval nebezpečí pro veřejný pořádek také z důvodu, že jeho nelegální pobyt vyústil až v páchání trestné činnosti, jak dokládá trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 25. 10. 2012, sp. zn. 8 T 97/2012. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je v případech, kdy intenzita porušování právního řádu má trestněprávní dimenzi, již zcela mimo pochybnost, že cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2014, č. j. 2 Azs 10/2013 - 62, ze dne 19. 2. 2014, č. j. 3 Azs 25/2013 - 39, a ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Azs 33/2014 - 45). V dané věci přitom došlo ke kumulaci několika protiprávních jednání stěžovatele (nelegální pobyt, maření správního vyhoštění, soudní potrestání), která svou celkovou intenzitou zcela nesporně naplnila podmínky pro uložení povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců. Krajský soud tak správně vyhodnotil, že stěžovatelovo jednání představuje dostatečně intenzivní zásah do veřejného pořádku, neboť stěžovatel dlouhodobě nerespektuje právní řád České republiky. Namítal-li v této souvislosti stěžovatel, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, pak lze odkázat na rozsudek ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 Azs 24/2013 - 42, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil názor, že vzhledem k tomu, že zákon o azylu nekonkretizuje způsob, jakým má ministerstvo zjišťovat splnění podmínek pro uložení povinnosti podle ust. § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, lze dovodit, že tyto skutečnosti zjišťuje především ze spisů žadatele a informací od Policie České republiky. Převzetí skutkových zjištění z předchozího řízení o zajištění do rozhodnutí o povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců proto není nedostatkem tohoto rozhodnutí za předpokladu, že tato skutková zjištění umožňují dostačujícím způsobem posoudit splnění podmínky pro aplikaci tohoto institutu včetně posouzení otázky, zda cizinec nespadá do chráněné skupiny osob, na které nelze tento institut aplikovat. Nejvyšší správní soud shledal skutkový stav věci za dostatečně zjištěný, mající oporu v podkladech obsažených ve správním spisu. Skutková zjištění, z nichž vycházel krajský soud, jsou tedy dostačující pro posouzení, zda stěžovatel představuje nebezpečí pro veřejný pořádek.

Při posuzování stížních námitek týkajících se uložení maximální délky zajištění a porušování základních práv stěžovatele, Nejvyšší správní soud vyhodnotil, že podle ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. se jedná o námitky nepřípustné. Aby se jimi mohl Nejvyšší správní soud zabývat, musely by být uplatněny v řízení před krajským soudem. Tak tomu však v dané věci nebylo, a proto Nejvyšší správní soud ve smyslu ust § 104 odst. 4 s. ř. s. napadené rozhodnutí krajského soudu ze shora uvedených důvodů, které stěžovatel neuplatnil již v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl, nepřezkoumával.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ve věci rozhodl v

souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2014, č. j. 7 Azs 215/2014 - 28, pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (ust. § 35 odst. 8 s. ř. s.). Protože v řízení o kasační stížnosti neučinil advokát žádné úkony, nebyly tak splněny zákonné předpoklady pro přiznání odměny ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Z tohoto důvodu nebyla ustanovenému zástupci stěžovatele přiznána odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. prosince 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu